

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

UDVARHELYMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET, A SZÉKELYFÖLDI ELSŐ BAROMFITENYÉSZTŐ ÉS MÁS EGYLETEK KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐK:

Dr. Gyarmathy Dezső,
földbirtokos.

Dr. Hinlédér Fels Ernő,
ország. képviselő.

Dr. Kállay Tamás,
ország. képviselő.

Dr. Pál Ernő,
ügyvéd.

Dr. Viola Sándor,
ügyvéd.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: **Fülei Sz. Lajos.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan szíveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Isten engem úgy segítjen!...

(H.) Nemzet, a mely megemlékezik hőseiről, felkeresi vértanui sírját, hogy a kegyelet adóját lerója, nem vesztet el.

A föld kerekességén nincs talán nemzet, hol a szabadsághősök és vértanuk oly sokasága legyen, mint hazánkban. Négy száz éves szabadságharcunkban hősök keletkeztek a nemzet sorából és vértanut követelt a ránk nehezű idegen hatalom. Minden megye, sőt minden család adott a nemzeti ügynek vértanut. De nincsenek talán a vértanúságnak oly kimagasló alakjai, mint az aradi vértanuk és Batthyányi Lajos gróf. Nincs oly vad és undorító, mint az aradi hősök kivégzése és nincs a törvényt annyira sárba tipró, a királyi esküt szentségtelenül szét tépő mártir-halál, mint a Batthyányié.

A királyi hatalom legbiztosabb támasza a törvénytisztelet. A törvénytisztelet és királyhűség vezette Batthyányi Lajost egész a sirig és mégis törvényre való hivatkozással, királyi akarattal vitték a vértanu halálnak. De vére, mely szétlőve a kivégzés helyén, mint villamos erő áradt szét az ország minden kiserészebe és a nemzet, mint a vért szagoló tigris, rohant ellenfelére azt szétszaggatni.

Győzött az ármány és a nemzet színe-javát elvitték a magyar Golgotára, az aradi vesztőhelyre. A nemzet azóta évenként lerója a kegyelet adóját, szabadság- és hazaszeretete évről-évre erősödik, nemzeti önérzete fejlődik.

A nemzet évről-évre állotta körül e szent sirokat és mint önerejében bizakodott nép, megbocsátott ellenfeleinek, fátolt törekedett borítani a multakra, elfogadta a király által nyújtott békejohbot.

Avatatlan, szentségtelen kezek fölszakították a fátolt, a multat léplezetlenül feltárták. A tör-

vénysértés napirenden van, alkotmányos intézkedéseinket a sárba tapodják, a királyi hitlevél semmitmondó papiros lett, a királyi eskü pedig levegőbe elröppenő gyenge szó. Alkotmányunk erős fáját kiásni törekednek, de a fa szilárd, mélyen hajtott gyökerei elérhetetlenek, egyetlen eredménye csupán, hogy a föllazított talajból fölérzik a fát öntöző vértanuk vére és a nemzet, mint a vért szagoló tigris, keresi ellenfelét.

Október hatodikának megünneplése soha oly aktuális nem volt, mint ez évben és Batthyányi Tivadarnak a Batthyány Lajos sirjánál mondott „fogadalma” mint villanyütés rohant végig a nemzet testén. Alkotmányos intézményeink az egész országot egy szerves testté alakították. A Székelyföld lakói — bár az ország legtávolabbi részén vannak és egy oláh tenger választja el a nagytéstől, együtt érez és érzett, egy célra törekedett az anyaországgal. Egyek intézményeik. A történelem rá bizonyította, hogy bár a nagy magyar családnak mostoha gyermeke, de a küzdelemben a részt kivette mindig, első volt a harcban és Bem apó a székelyek élére állva, jelenthette Kossuth kormányának: „Erdély tiszta az ellenségtől”.

A székelyt elhagyatottsága, ezzel járó szegénysége és a hatalom részéről mesterségesen felidézett „erkölcsrontás” érdeke ellenére, a rossz rendszer támogatójává tette, de a kor szelleme, jobb lét utáni vágya a közel mult aléltságából felébredtette újlag, a nemzet hívó szavát megértette. Batthyányi Tivadar gróf fogadalma ép oly hatással lett a végtagokra, mint a szerves egész szívére, a fővárosra. És bár nem állottunk hatodikán Batthyányi Lajos sirjánál, de szívvel, lélekkel ismétli minden székely és visszhangozza a Székelyföld minden pontja Batthyányi Tivadar fogadalmát: „Fogadom mindnyájunk nevében, hogy mindenkor a magyar nép, a szegény népnek anyagi, szabadsági intézményeit védeni fogjuk. Fogadjuk, hogy a magyar nép nevét fogjuk szemünk előtt tartani, hogy mindenkor és mindenhol Magyarország függetlenségéért helyt fogunk állni és fogadjuk, hogy a szentesített

törvényekkel, törvényesített ősi jog szokásokkal, királyi hitlevéllel, királyi esküvel biztosított alkotmányunkat megvédjük úgy, mint Batthyányi Lajos tette mindhaláláig. Isten engem úgy segítjen”.

„Mondjon le a király!”

Rendkívüli izgatott hangulatot teremtett a képviselőház kedden történt újabb elnapolása, mely folyó évi decembor 19-ig szól. Fejérváryék meg sem jelentek a képviselőházban. Kazár Adolf miniszterelnökségi irodaigazgatóval küldték el egy levélhez. Csatolva, a király elnapoló kéziratát, melyet Zboray Miklós jegyző olvasott fel. Ezalatt: „Tartsa meg inkább királyi esküjét”, „De csak az Isten kegyelméből!” közbeszólások voltak. Felolvasás után pedig „Gazság! Abszolutismus! Gyálázat! Mondjon le a király!” felkiáltások hangzottak és az egész Házon meglátszott az elkeseredés.

Gróf Andrássy Gyula határozati javaslatának benyújtása előtt jellemzi a bujkáló kormány viselkedését és megállapítja, hogy a nemzet és a Ház a kormány minden tényéből a kicsinylés szándékát érzi. Már kormányon maradása is kicsinylés, mostani eljárása pedig tiszteletlenség, mert a kormány nemcsak a királyt szolgálja, hanem a nemzetet is kutyá kötelessége respektálni. Majd beterjeszti következő, egyhangulag elfogadott határozati javaslatát:

A képviselőház tiltakozik az 1848: III. t. c.-ben megszabott és azóta folyton gyakorlatban volt parlamenti kormányformával meg nem egyező mostani kormányzás ellen és hogy ugyanakkor, amikor fájó szívvel tudomásul veszi a felségének legmagasabb elnapoló leiratát és ennek kihirdetés végett a főrendiházhoz való átküldését elhatározza, ünnepélyes óvást emel az országgyűlésnek a költségvetés megállapítása előtt történt elnapolása ellen, ami a parlament befolyását a kormányzatra teljesen kizárja és még a kormány által is kötelezőnek elismert jogi felelősség gyakorlati alkalmazását s az előterjesztett vádindítvány tárgyalását és elfogadását lehetetlenné teszi.

Külön csupán azért nem emeljük ki azt az alkotmányos viszonyok között komoly sérelmet megállapító tény, hogy az országgyűlést elnapoló királyi leirat ellenjegyzését a politikai felelősség alatt nem álló lemondott kormány eszközölte, mert a Fejérváry kormány a politikai felelősség elve alól már előbb kivonta magát s így ellenjegyzése a parlament jogos politikai befolyását

azon esetben sem biztosítaná, ha még nem mondott volna le.

Kimondja továbbá a képviselőház, hogy fentartja az 1905. június 21-én és szeptember 15-én hozott határozatát és helyesli azon törvényhatóságok magatartását, melyek a törvénynek megfelelő határozataikat az alkotmányellenes kormánynak megsemmisítő végzése után is fentartották. Súlyos aggodalmi közben a képviselőház egyrészt abban bizik, hogy a király, elbocsátva rossz tanácsadóit, bölcseségével meg fogja találni az alkotmányos kibontakozásnak egyedül helyes módját és a kormányt a nemzet bizalmával rendelkező többség köréből fogja kinevezni; de másrészt rendületlenül hisz abban is, hogy ha ez be nem következne és a nemzet ellen viótt küzdelem folytatódna, a nemzet a törvény szilárd alapján megállva, sok százados alkotmányát meg fogja tudni védeni és érintetlenül fogja a mult dicső alkotásait a jövő számára fentartani.

Mikor az utolsó tiltakozó mondat elhangzott, olyan éljenzés és tapsvihar zúgott fel, minőt a Ház régen nem hallott.

Tisza Pista ur a házszabályokhoz való hozzászólás címén vitatkozást akart provokálni s mikor az elnök ezt nem engedte, a Mungókkal kivonult a baloldal gunyos kacagása és zsebkendő lobogtatása közben a Házból. Mezőfi Vilmos azt indítványozta: Maradjon együtt a Ház. Rátkay László: Ugy van! A rendszernek a következtése, hogy a királyhűség haldoklik ebben az országban. (Helyeslés.) Mezőfi: Jöjjenek a szuronyok, de kényszerítsük a kamarillát, hogy rántsa le a császár képéről a leplet, mellyel az alkotmányosság örve alatt a legcsunyaabb esküszegéseket és alkotmánytiprást követi el. Apponyi Albert gróf beszélt; reflektálva Tisza felszólalására. Szépen fejt ki, hogy a jog ebben az országban mindig diadalt aratott és közel látja az időt, mikor az erőszakkal az európai államok tiltakozását szegezheti Magyarország szembe.

Achim András: A hazafias magyar szociáldemokrata párt szept. 15-én belenyugodott a többség határozatába. Azóta azonban bekövetkezett szeptember 13, amikor a bécsi sarkantyú mélyen befuródott a magyar nemzet szügyébe. Csatlakozik a Mezőfi indítványához.

Az elnök: Bezárja a vitát. A Ház egyhangulag elfogadja gróf Andrássy Gyula határozati javaslatát. (Éljen!) A Házról felhatalmazást kér az időközben szükséges intézkedésekre. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítéséig befejezik az ülést.

A politikai helyzetről.

Nem akarásnak, nyögés a vége.

Egy bölc, de igen nagy hatalommal rendelkező modern uralkodó, ha akaratát érvényesíteni ohajtja, ezt alkotmányos formába öltöztetve fogadtatja el, kevésbé szilárd népével. Ha azonban az a nemzet erős, tettekben gazdag és félrendszabályokkal nem elégszik meg, az a bölc uralkodó meghajlik az egész akarata előtt és törekszik azt dinasztiaja és nemzete javára értékesíteni. De előállhat az az eset, hogy az uralkodó abszolutisztikus törekvéséről, egyéni gyöngeségből, multja rossz szokásai-ból nem tud lemondani és viszont érvényesíteni sem bírja, mert egy egységes nemzettel áll szemben, ép azért nem is merészezi azt megkísérteni. Mit tesz? Huza-voná-hoz fordul, mert az idő gyakran jó tanácsadó. Elodázza az érdemleges dolgok elintézését. Tanácsadói pedig Isten ments, hogy irányt mernének adni az uralkodónak, azok legfennebb csak félre vezetnek. Az olyan, ki uralkodójára befolyással akar lenni, azonnal kegyvesztett lesz. Olyanok ők, mint az időjelzőnél a higany, nem azért lesz szép idő, mert a higany felemelkedik, hanem azért emelkedik fel a higany, mert szép idő van. Ők alkalmazkodnak az uralkodó nézetéhez.

Nagyképűsködés a viszonyok fejlődéseért a tanácsadót okolni. Biz' ott ha hiba van, né a felszínen keressük. Ritkán is lakol a tanácsadó, ilyen kivétel volt I. Károly angol király mindehható minisztere Strafford gróf, kit rossz tanácsadóiért lefejeztek, valószínűleg intő példaul az uralkodó számára, de mikor látták, hogy a példaadás nem használt, rá került a sor Károlyra is. Így lett igen sok uralkodó trónvesztett.

Az uralkodók azon téves hitben vannak, hogy ők nincsenek a fejlődés törvénye alatt és a történelmet ők csinálják. Ép ezért a történelmet, tanító mesternek el nem fogadják.

Károly ép oly számtalanszor osztotta fel az országgyűlést, mint tesz nálunk napjainkban. Királyunk nem tud egyeduralmi törekvéseiről lemondani, mert ilyen volt nevelése és nem képes azt kereszttől erőltetni, mert egy nagykorúságát ért nemzet áll vele szemben. Mit tesz? Az országgyűlést számtalanszor elnapolja. Mai nap mikor e sorokat írom, újlag, mert az idő jó tanácsadó. A magyar nemzet pedig angolon tultevő nyugodtsággal vár és vár, mert az idő jó tanácsadó.

Készülődés mindkét részlől.

Mig a nemzet a passzív rezisztencia terén minden intézkedést megtesz, a megyék majd kivétel nélkül csatlakoznak a nemzeti küzdelemhez. Az országgyűlés mindkét házagátat igyekszik vetni a törvénytelen cselekvéseknek, a horvát ellenzék a dalmátokkal egyesülve, kimondja a koalícióhoz való csatlakozást, addig másfelől a bécsi kéz az ő eszközeihez törekszik a nemzet letörésére, a küzdelem kifárasztására. A nemzet kezében az ellenállás fokozására különösen két fegyver van, egyik az adó-megtágadás, másik a katonaság megvonása. Az adó-megtágadás gyengébb eszköznek bizonyult, mert az egyenesadó az állami bevételek-

nek igen csekély hányadát képezi, de ennél nagyobb foku erő képvisel a katonaság, kivált egy magát nagyhatalomnak hirdetett országnál. A három évet kiszolgált katonáikat, a törvény erőltetett magyarázatával is csak az év végéig képesek bent marasztalni, behívták tehát a póttartalékosokat és hir szerint bentartják. De mivel a teljes létszám emelésére ez sem lesz elegendő, készülnek az erőszakos sorozásra. Erre enged következtetni az ezredparancsnokokhoz küldött titkos rendelet, mely szerint minden közhadseregbeli ezred részéről a környékbeli csendőrőrök megerősítése rendeltetik. Ezzel összefügg az, hogy az ujonc felosztási beadványt a hadkiegészítő parancsnokságoktól bekivánták. Így akarják a megyék ellenállását megtörni, katonákat sorozni és ezáltal kicsikarni a nemzet utolsó fegyverét, mert oly nemzet kezében, ki legszentebb jogait, a kereskedelmi érdekeit, pénzt és fiai fölötti rendelkezését egy magát idegennek mutató hatalomnak könnyelműen átengedi, ép úgy nem való, mint a gyerek kezébe a kés.

JEGYZETEK.

Nincs protekció! Bizonyára mindenki érdeklődéssel olvassa ezt a felkiáltásunkat. Hiszen ez egy rendkívüli esemény azok előtt, akik sokszor szomorúan tapasztalták a protekció minden nemesebb gondolkozást kiülő hátrányait. Mert hiába tudsz — kedves iparos polgártárs — bármilyen szép munkát előállítani; kínálhatod akár ajándékban is, nem boldogulsz, ha nincs — protektorod. A tisztviselő sincs különben. Dolgozhat éjjel-nappal, tönkre teheti az egészségét, — ha nincs jóindulatu pártfogója, avagy igazságos érzésü felebbvalója — ítélet napig rághatja a tollat, nem kap előléptetést. De a protekciós ifju ur, az már más. Alig melegedik meg a legelső fokon, sőt talán immár a harmadikra nyer kinevezést, hogy néhány hónap mulva tulszányalja azokat, akiknek becsületes munkában eltöltött idejük is túlhaladja az ő születési évét. Ilyen a protekció minden téren... Egészen biztos forrásból értesülünk, hogy Dr *Damokos* Andor, Udvarhelyvármegye alispánja hadat üzent ennek a veszedelmes kigyófajzatnak. Nem türi meg, hogy jövőre bármely téren is a protekció hatalmaskodjék. A legközelebbi törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé oly értelmű előterjesztést tesz, amely valóban számot tarthat a legszélesebb körű elismerésre. Azt jelenti ez az előterjesztés, hogy már a jövő év január 1-től kezdve a vármegye házi szükségletét képező könyvnyomdai nyomtatványok, írószerek, papírok és irodai szükségletek beszerzését *csakis nyilvános szóbeli árlejtés* útján fogják eszközölni, sőt a Vármegyei Hivatalos Lap kiadását is a legolcsóbban előállító nyomtató-intézetnek adják vállalatba. Szabad tért nyit ezzel tehát a vármegye — ki-küszöbölve minden protekciós irányu egyezséget és követésre méltó példát ad összes városi és vármegyei hivatalaink- és intézményeink vezetésének. Nem dicsérjük meg ezen egyedül helyes, igazságos és a vármegye tekintélyéhez méltó eszme-megvalósításáért Dr *Damokos* alispánt.

Nem dicsérjük meg azért, mert maga azon szándék, hogy az annyira lábra kapott protekciót kiküszöbölje, oly érdem, amely önmagában fölért a legnagyobb dicsérettel.

Parcellázás és beruházás. Ferencz György helybeli polgártársunk a városi tanácshoz oly értelmű ajánlatot tett, hogy a régi sertéspiacon, az ő telke mellett levő területből 200 négyszögölet a 20 K vételárban hajlandó lenne megvásárolni. Ezt az ajánlatot a tanács közelebből a képviselőtestület elé terjeszti *László* Albert városi aljegyzőnek egy megfontolásra érdemes indítványával kapcsolatosan. Ez az indítvány kimutatja, hogy városunknak a közelebbi időben részint a közszükséglet, másrészt felsőbb meghagyás folytán, de főképen a város jóvedelmeinek gyarapítása érdekében, nagyobb kiadásokkal járó építkezéseket kell teljesítenie. Holott a megfelelő pénzkészlettel a város nem rendelkezik. Ilyen építkezés volna az új barompiacon felépítendő marhatulajdonjog átírására szolgáló helyiség, a katonai kórház és laktanya épületeivel szemben levő Kuhar-hegy alatt egy katonai baráka felépítése, ugyszintén a laktanyában levő ürszék átalakítása, mely utóbbi közegészségi szempontból is halaszthatatlan. Ezek összesen legalább 20,000 korona költséget igényelnek. Azonban a barompiai cédula-ház és a katonai baráka, mintegy évi 1500 K bevételt hozna s így a befektetett összeg 10 százaléka tiszta jóvedelemnek remélhető. A 20,000 K-át — a javaslat szerint — a jelenleg semmit sem jóvedelmező régi barompiacon térnek az Attila-utca keleti oldala és az ujonnan elkészített régi malomra bevezető ut között levő sertéspiac felparcellázása s négyszögölenként 20 K-ért nyilvános szóbeli árverésen leendő eladásából lehetne célszerűen fedezni. Különben semmi sem indokolja, hogy ezen nagy terület a szomszédság sertései és apró jószágai ingyenes legelőjéül szolgáljon, mert arra a városnak jelenleg sem piacrendezési, sem más célra szüksége nincs és a jövőben sem lesz. Már pedig a mintegy 3200 négyszögöl területből 50—60 ezer korona tőkét teremtené a város és azáltal egy holt-tőkét élővé változtatna. Ezekben kívántuk ismertetni a javaslatot azon megjegyzéssel, hogy erre nézve a mi különvéleményünket is közelebből előterjesztjük e helyen. Annyit azonban már most kijelentünk, hogy a tényleg semmit sem jóvedelmező, sem pedig fontosabb közhasználatra nem alkalmas terület értékesítését a magunk részéről is helyeseljük és kíváncsnak tartjuk.

EGYHÁZI ÉLET.

Orgona és Erzsébet-émlék felavatási ünnepély H. Karácsonfalván.

— Saját tudósítónktól. —

A homoródkarácsonfalvi unitárius egyházközségnek nagyszerű és lelkes hangu ünnepe volt e hó 5-én, a mikor a vármegyéből sokan rándultak ki nevezett községbe. A nagy napot az unitárius ősrégi szép toronyból, a diszes lelkészi lakról, áll. isk. épületekről, községházról és az Ürmössy festőművész műterméről alá-

csüngő nemzeti színű zászlók, nyír- és tölgyfaágak jeleztek. D. e. 10 órakor istentisztelet volt a felékesített templomban, hol a gyülekezet zsolozsmája és az ifjúsági énekkar (vezette Benczédi Mózes tanító) harmonikus éneke után hatásos imát mondott Kisgyörgy Sándor esperes, megáldván itt a nagyobbított szép orgonát, künn az emléket. Az ünnepi beszédet — Zsolt. CL. (150) és Luk. X. 27 alapján, mely mélyen leköttötte a nagy sokaság figyelmét s magával ragadta a hallgatóságot, dr. Boros György kolozsvári papnevelő-intézeti dékán, egyetemi tanár és a Dávid Ferenc Egyet. főtitkára tartotta. Ima és beszéd a nap eseményeiről szólottak, találók voltak. A magasztos istentiszteletet a gyülekezet éneke rekesztette be, mely után a templom szomszédságában levő Erzsébet-térre vonult az ünneplő község, hol kalaplevéve énekelte a dalkörrel a Hymnust a diszes Erzsébet emlékkörül. Ez az emlékmű a székelyudvarhelyi kö- és agyagipari szakiskolát dicséri s méltó az iskola jó hírnevéhez; létrejöttét a magyar kir. keresk. miniszter és a volt pap, Nagy Sándor: Gyula és Lajos fiai aldozatköszönetének köszöni. A valóban szép művet Demeter Dénes helybeli lelkész avatta fel egy költői lendületű beszéd kíséretében eme rövid imával: „Isten áld meg a magyart!”

Pál János jegyző a község, Kelen Lajos ig. tanító az iskola nevében mondottak kegyeletes beszédet, mely után Barabás Ferenc, az egyházközség pénztárnoka vette gondjaiba, beszéd kíséretében az emléket. A „Szózat” elhangzása után a község az Ürmössy Sándor festőművész szép és lebilincselő kiállítását ment megtekinteni. E lelki élvezetek után a község ház nagytermében rendezett dus teritékű ebédhez ültünk, hol a székelygyörgyi zenekar hazafias nótáin kívül sok szellemes pohárköszöntőben találtunk élvezetet. Felköszöntve lettek Ferencz József püspök, id. Daniel Gábor és br. P. Horváth főgondnokok, Kisgyörgy esperes, Dr. Boros dékán, az egyházközség, vezetősége és lelkésze, Daniel Lajos f. ü. gondnok, Dr. Hinderle képviselő, lapunk főszerkesztője, a hölgyközség, az udvarhelyi szakiskola s megjelent képviselői nevében Hargita N. igazgató, a Nagy testvérek, Ürmössy festő, Chioflek orgonacsinaló, papság, tanítóság, a szolgabíró és a jegyzői kar stb. Este két helyen, az intelligencia és a székelység részére rendezett táncvigalom fejezte be a nagy napot, melynek emléke a jelen voltak lelkében sokáig fog élni. (e. é.)

— **Közigazgatási bizottságunk** havi rendes ülését Dr. Damokos Andor alispán elnöklété alatt tegnap délelőtt tartotta meg a bizottsági tagok rendkívül élénk részvételével. Az elnöklő alispán és a közigazgatási előadó jelentését Ádám Albert főjegyző, az árvászekét Orbán János báró ülnök és a pénzügyigazgató jelentését Roediger Gyula helyettes igazgató terjesztette elő. A többi előadó mind személyesen tette meg havi jelentését. A közbiztonsági állapotról feltűnő, hogy mult hónapban 2 pénzhamisítás, valamint 719 közigazgatási hatóságok elé tartozó kihágás esete volt feljelentés tárgya. Az árvák száma 11,748-ra szaporod-

dett a vármegyénél. Gondnokolt 158 és ügygondnokolt 594 egyén volt. A városnál pedig 541 árva és 20 gondnokolt. Az egészségügy kedvezőtlenebbnek mutatkozik a megelőző hónapnál, amennyiben a légző- és emésztőszervi bántalmak, hevenyfertőző betegségek nagyobb számban merültek fel. A közkórházban 175 beteget ápoltak. Figyelmet érdemel, hogy Székelykeresztúron a kanyaró és Bözödön a difteritis szörványosan fellépett. A tanfelügyelő jelentése az irodai munkálkodásról számol be és felemlíti a tanszemélyzet körében előfordult változásokat Szalontayné Árkossy Vilma bözödi és Györke Róza az alsósófalvi áll. el. iskolához rendes tanítónőnek nevezetett ki. Erdős Mihály a csehétfalvi unitárius és Konnerth János a daróczi ág. ev. elemi iskolához tanítóknak választottak. Petres Bálint máréfalvi róm. kath. kántor-tanító özvegye Dávid Vilma 600 K végellátást nyert. A siklodi nyári menedékház pedig 100 K államségélyt kapott. Az állami bevételek meglehetősen megcsappantak. Egyenes adóban 65.065 K 54 f. hadmentességi díjban 763 K 50 f. bélyeg- és jogilletékben 16208 K 12 f. fogyasztási és italadóban 11938 K 18 f. összesen 93.975 K 31 fillérrel kevesebb és dohányjövödékekben 542 K 13 fillérrel több volt a bevétel, mint a múlt év hasonló havában. Ideiglenes házaadmentességet 9 esetben engedélyeztek. A fogházakban 9 vizsgálati és 98 elítélt fogoly volt tartóztatva. Az állami és tvhatósági utak s tartozékai jók voltak. A keresk. min. kiküldötte beható vizsgálat után, a főtartás körül tapasztalt takarékosagra nézve teljes megelégedést nyilvánította. Az utóbbi szárazság a gazdáknak nem kedvezett. Az őszi és tavasziak cséplése befejezést nyert. Közép termést eredményezett. A törökbuza 4,5-5 mm.-val közepén felüli, sarju közepén alul, lucerna 3-ik hozama szintén köz. aluli. Míg a lóhere jó termést adott s mindent el kellene követni, hogy ezutóbbi termény szélesebb körben felkaroltassék, mert ez a semmi külön befektetést nem igénylő növény a mi viszonyaink szerint a legtöbb tiszta jövedelmet hoz. A természetes legelők kiégtok és alig adnak táplálékot a legelő állatok számára. Több ügy elintézése után, melyekre még visszatérünk, az ülés véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

Oratio pro defuncta...

(Nagy Miklósné nővérem koporsójánál.)

Üressé vált házban, kialudt tüzhelynek
Nem lobog a lángja.
Minden oly szomorú, mintha lelke volna,
Mintha szíve fájna.

Oda lett, elszállott jószágos asszonya,
Az éltető fénnyel:
Oda, hová busan omló könyünk árja
Zokog fel az égbe.

Istenem, Istenem! mi lesz a fészkekből,
Hogyha a madárnak
Nem tér oda vissza az elvesztett párja,
Mit annyian várnak...!

Szegény árvák könyve tán a legnehezebb
Az egész világon:
Kesergő fájdalom tengerén a remény
Szírtfokát se látom...

A hullámzajlásnak szívétép hangjai
A lelkemig érnek:
En is árván hagyott siratója vagyok
A legjobb testvéreimnek.

Oh, lesz-e jutalma a legjobb anyának,
Az igaz testvéreimnek,
Ki egész éltében ragyogó képe volt
Munkának, érénynek...?

S mindig volt egy könyve, egy darab kenyere
Hol inséget látott —
Jóságos lelkével meg tudott siratni
Egy letört virágot...

Most mi siratjuk őt, éltünk büszkeségét,
Letört koronáinkat...
Oh, adj Uram neki pihenést, jutalmat.
Hallgassd meg imánkat!

FÜLEI SZ. LAJOS.

— **Nagy S. Miklósné** szül. Fülei Sz. Róza, munkában és jólétben gazdag, áldásos életének 47-ik. boldog családi életének 29-ik évében, folyó hó 8-án reggeli 6 órakor hosszas és kínos szenvedés után jobblétre szenderült Székelykeresztúron. Az elhaltban Fülei Sz. Lajos kiváló székelly írónk, a „Székely-Udvarhely” főmunkatársa forrón szeretett egyetlenn edes testvérét veszítette el. Vele és az elköltözött jószágos asszony hozzátartozóival hullatnak könyeket mindazok, kik benne a nemesen érző, kristály-tiszta női erényekkel párosult gondos családfőnek egyik legnemesebb mintaképét láttuk el-tűnni. A kedves halott hült tetemét kedden d. u. 2 órakor az ev. ref. anyaszentegyház szertartása szerint helyezték örök nyugalomra általános részvét mellett. Béke porai felett!

— **Személyi hír.** Dr. Boros György a kolozsvári unitárius papnevelő-intézet dékánja, egyetemi tanár, ki a magyarországi unitárius egyház megbízásából pár éve beutazta Amerikát, szept. hónapban pedig a genfi nemzetközi vallási értekezleten tartott felolvasást, a h.-karácsonfalvi ünnepségekről hazamenőleg, pénteken városunkban időzött, itt Vári unitárius lelkész vendége volt. Utjában a Homoród mentén pár gyengélkedő lelkész és tanítót látogatott meg. A hol járt, mindenütt jó emléket hagyott maga után. Ohajtjuk, hogy fáradsága után kedves üdülést nyerjen szeretett családjának körében, Kolozsvárt.

— **Stratzinger Emil visszahelyezése.** Az ügyvezető kormány intézkedéseit általában nem helyeseljük, sőt rosszaljuk az alkotmányellenes kormányt magát is. Azt azonban, hogy Stratzinger Emil kir. pénzügyi tanácsost, tordai pénzügyigazgatót a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság élére visszaállította. Tordáról áthelyezte, mint általános köz-ohajt, szívesen fogadjuk, sőt helyeseljük. Stratzinger annak idején, mikor a fővárosi adófelügyelőséghez áthelyezték, önhibáján kívül, politikai áldozat volt. Gyöngéd családi emlékek kapcsolják városunkhoz Rend-szerető, pontos tisztviselő és mindenki szemből igazságos. Ismeri vármegyénk és Csikvármegye viszonyait s hiszszük, hogy ezután is köz-megelégedés fogja kísérni ügybuzgó működését. Szívesen üdvözljük tehát, mint régi ismerőst és jóbarátot körünkben!

— **SIKULICIDIUM.** A csikmadéfalvi székely emlékoszlop e hó 8-án történt felavatása nagy ünnepélyességgel folyt le Száz meg száz szekér és kocsis. Csikszereda felől pedig 19 személykocsiból álló vonat röpült a turulmadaras gránit oszlophoz. Mintegy hatezer ember sereglett össze és a koszorú halmazával borították a jogaiért vértanu halált szenvedett székelyek emlékét. D. e. 10 órakor Murányi Kálmán főesperes, Bocskor Zsigmond és Körössy Géza plebánosok segédletével megkezdette a tábori misét s felhangzott az ősi székely szentének: „Hozzád fohász-kodunk áldott védasszonyunk!” Mise után az együttes dalkar a Hymnust énekelte el, melyre Becze Antal alispán mondott gyönyörű, történelmi adatokban gazdag megnyitó beszédet. Ezt Györgypál Domokos orsz. képviselő ünnepi beszéde, majd az együttes dalárdák „Nemzeti zászló” című éneke és Zsögön Zoltán képezdei tanár szavalata követte. Végül pedig a „Szózat” elnéklése után Fejér Sándor vármegyei főjegyző az oszlopot megőrzés és főtartás céljából átadta László Gáspár madéfalvi kántor-tanítónak. A csik-megyeiekén kívül Háromszékvármegyet Gödri Ferenc polgármester vezetése alatt küldöttség képviselte. D. u. 3 órakor társas ebéd volt.

— **Közzgyűlési előkészületek.** Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának e hó 18-án tartandó őszi közzgyűlését megelőzőleg az ál-

landó választmány ülése f. hó 12-én d. e. 9 órakor, a számonkérőszéki vizsgálat pedig e hó 13-án d. e. szintén 9 órakor veszi kezdetét a vármegyeház kistermében.

— **Az állandó vegyes nyugdíjbi-zottságba** néhai Lázár Ádám gróf helyébe a közigazgatási bizottság Ádám Albert vármegyei főjegyzőt küldötte ki.

— **Rendkívüli közzgyűlés.** Városunk képviselőtestületét Gotthárd János polgármester e hó 24-én (szombaton) d. e. 9 órára rendkívüli közzgyűlésre fogja összehívni. A rendes közzgyűlés, melyen a költségvetés is tárgyalásra kerül, folyó hó végén, vagy november elején lesz.

— **Gazdasági egyesületünk választ-mánya** havi rendes ülését kedden d. e. 10 órakor Dr. Domokos Andor alispán alelnök vezetése alatt tartotta meg. Hlatky Miklós titkár bejelentette, hogy a marosvásárhelyi cukorgyár 300 waggon méziszappal rendelkezik évente, amit ingyen hajlandó átengedni tetszésszerűt mennyiségben trágyázási célra a közvetlen hozzá forduló gazdáknak. Egy métermázsa Székelyudvarhelyre szállítva 32 fillérbe kerül. A titkár példaadásul 3 kocsi rakomány méziszappot kérelmezett. Azt hisszük, többen is folyamodnak majd az olcsó trágyázási anyagért. Sajnálattal vették tudomásul a miniszteri kirendeltségnek azon értesítését, hogy a tenyész-kancákat ezen évben mind a székeni szász gazdasági egyesület tagjainak adományozták. Az E. G. E. azon értesítését, hogy az Erdélyi Bank a gazdáknak olcsó kölcsönt biztosító hitel-egyletet alapít, tudomásul vették és erkölcsi támogatásban fogják részesíteni. A termény-statisztika adatait Daniel Lajos közzgazdasági előadótól fogják kérni, mint a kihez a vármegye összes gazdasági tudósítói közvetlenül azt bejelentik. A tagsági díjak befizetését a főszolgabírák, illetve körjegyzők útján, egyéb tartozásokat közvetlenül a tagoktól kéri be s a kik folyó évi november 1-ig be nem fizetik esedékes tartozásukat, azokat bepörösítik. A magyaróvári gazdasági intézettől kísérletezésre lencsét és borsót kérelmeznek. Szabó István az egylet kezelése alatt levő alapok mozgósítását javasolja és egyúttal szóvá teszi, hogy némely esetben a tenyészítésre kiadott állatok arra nem alkalmasok. A titkár erre kijelenti, hogy az alapok saját rendeltetésükben le vannak kötve s azt az egylet tagjai egyes tárgyakban hitelképen élvezik. Ha az esedékes tartozások befolyának, tekintélyes összeg áll rendelkezésre. Ami a hibás tenyészállatokat illeti, azoknak adás-vétel útján való kieserelését a kirendeltségi megbízott esetenként engedélyezi. Az e hó 8-án megtartott oklándi kiállításról a titkár szintén jelentést tesz. Ennek kapcsán a választmány a rendezőbizottságnak fáradozásaiért köszönetet mond. A kiállításból leszűrt tanulság az, hogy az oklándi vidéki állatállományt javítani kell. Ugron Gáspár a 100 holdon felüli gazdáknak a kiállításban való részvételének hiányát említi fel s az ebből származó hátrányokat mutatja ki. Végül a választmány elhatározta, hogy Székelyudvarhely város polgármesterét próba husvágás elrendelésére kéri fel és újabb akciót indít a szövetkezeti mézszárszék felállítására érdekében. Megfontolás tárgyává teszi azt az indítványt, mely szerint a vármegyénkben levő mezőgazdasági szeszgyárosok részére egy-két hónapi rendkívüli főzési engedély oly feltétel mellett kérelmeztessek, hogy azon idő alatt a vármegye husfogasztására szükséges állatokat levágás céljából mérsékelt ártért hízaljanak az így nyerhető malátával. Ezt indokolt kérelemmel megnyerhetőnek annál is inkább reméljük, mert a finomított és más szesz legnagyobb részét szeszgyárosaink jelenleg más vármegyéből kénytelenek

beszerezni s ezáltal gazdasági életünk nemhogy előre haladna, hanem folyton hanyatlik. Kiváncsian várjuk a szeszgyárosok véleményét, vajjon minő feltételek mellett fogadnák el a levágásra kerülő állatoknak ilyen formán való felhizlalását? Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

— **A Székely Egyesület** ez évi rendes közzgyűlését az alábbi tárgysorozattal f. évi november 12-én (vasárnap) d. e. 11 órakor tartja meg, Budapesten (VII. kerület, Rottenbüller-utca 37/4. sz. a., községi polgári fiúiskola tanácsterme, I. emelet), mely gyűlésre az egyesület alapító és rendes tagjait tisztelettel meghívja a központi választmány határozatából Budapest, 1905. okt. 2-án Bedő Albert, elnök. A gyűlés sorrendje és tárgyai: 1. Titkári jelentés az egyesület ez évi működéséről. 2. Jelentés az 1904. évi pénztári számadásról; a pénztár jelenlegi állapotáról, s az 1906. évi költségvetés megállapítása. 3. A marosvásárhelyi iparmuzeumnak az állam részére való eladása s illetve átadása. 4. Elnök, alelnökök, igazgató- és vidéki választmányi tagok választása. 5. Netaláni indítványok.

— **Olcsó földkölcsönök a hitel-szövetkezeteknél.** Az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet egyetértve a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetével, ezentul minden egyes Hitelszövetkezetnél folyósít a kölcsön eredeti összege után ötven éven át évi 5,5 %-os járadékkal, feléves részletekben visszafizethető annuitásos kölcsönöket, a melyben a tőketörlesztés, valamint a kamat is befoglaltatik. A félévi fizetés utólagos. A kölcsönöket 50 évre adják, de egészben vagy részben minden kártalanítási díj nélkül előbb is visszafizethetők.

— **Az iparfelügyelők beosztása** Udvarhelyvármegyére és a székely erdekek felkarolására általában igen szerelmes. Ez ellen vármegyénk közzgazgatási bizottsága feliratot intéz a kereskedelemügyi miniszteriumhoz, hogy Székelyudvarhely székhelyi létesítsen egy új iparfelügyelőseget. Ennek teljesítését annál is inkább reméljük, mert hiszen Szterényi József államtitkár ur igen jól ismeri a Székelyföld földrajzi fekvését s azt is tudja, hogy ami iparunk jobban rá van utalva az előmozdításra, mint a szász vidékéké.

— **Koszuu estély** Simkovits József okl. táncitanító folyó hó 14-én (szombaton) este 7 órától kezdődőleg a Budapest-szálló színháztermében zártkörű tánciskolai „Koszuu estélyt” rendez, melyre felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét. Belépési díj tánciskolai növendékeknek 40 fillér, másoknak 60 fillér.

— **A tanító urak figyelmébe.** Utasítás a községi iskolaszékek, valamint a községi elemi népiskolák tanítói, illetve igazgató-tanítói részére. Ára 1 K 20 f. Tanterv és Utasítás az elemi népiskola számára. Ára 3 K 50 f. Kapható és megrendelhető Betegh Pál és Tsa könyv- és tanszerkereskedésében Székelyudvarhely.

KÖZGAZDASÁG.

Tenyészállat-kiállítás. Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület által folyó évi október hó 8-án Homoródoklándon megtartott tenyész-szarvasmarha-kiállítás az esős és hűvös időjárás dacára is — tekintve azt, hogy e járás területén a tenyész-szarvasmarha-kiállítás első volt — szépen sikerültnek mondható. Kiállítva lett kisborjus és borjus tehe-

nekből 51 drb, három éves üszökből 25 drb, két éves üszökből és ennél fiatalabbakból 36 drb. Díjazva lettek: a kisborjus tehenek közül az első díjjal Szabó Dénes városfalvi, a második díjjal Kovács András zsombori, harmadik díjjal Pál Ferenc homoródokládi és a negyedik díjjal Kovács Mihály homoródokládi lakosok állatai. A három éves üszöknél díjaztattak: első díjjal Imre Pál homoródszentpáli, Jakab Mózes városfalvi és Lukácsfy Elek homoródokládi lakosok állatai. A két éves üszöknél díjazva lettek: első díjjal Fekete János homoródokládi, Szabó

János homoródszentpáli és Kovács Domokos homoródokládi lakosok állatai. A díjak odaítélésénél a bíráló bizottsági tagok a főszűrt az átöröklő hibától való mentességen kívül az állatok gondozását, ápolását vette irányadóul, példát szolgáltatva ezáltal aziránt, hogy a kiállításra felhajtandó állataikat a gazdaságuk legalább a kiállítás tartamára kellőképpen megtisztogatva, takarítva állítsa ki, lévén az állatok tisztántartása is a legelőbb, legelőbbetesebb állat fejlődésének egyik legfőbb kelléke. Kiállítás után közös ebéd volt, mely alatt több fontosabb,

főleg a kisgazdákat érdeklő dolgok lettek megpendítve. Ilyen többek között a szarvasmarha tenyészkörületnek megváltoztatása, mesterséges takarmány, főleg lóhere nagyobb mennyiségben való termelése, az állattenyésztés emelése és szemtermeléssel a természetmenny, illetve a földjövödelmezőbbé tétele tekintetében.

Politikai felelős szerkesztő:

Dr. Hinder Fels Ákos.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

KOCSISOK

FÖLVÉTELEK

évre, havi 36 korona fizetéssel nyári, 4 hónapra havi 45 koronát kapnak, ugyancsak kapnak lakást és tüzfát. Ugyanott fölvetetnek 15 éves fiúk kocsisnak 30 K havi fizetéssel.

JÓ GAZDATISZT

szintén kerestetik 60—80 korona havi fizetés, lakás és tüzfát.

FÁBIÁN JÓZSEF

Székelyudvarhelyt.

HIRLAPOK, FOLYÓIRATOK, ZENEMŰVEK

és bármely más irodalmi munkák eredeti áron, minden költség felszámítása nélkül való beszerzését a leggyorsabban és legpontosabban teljesíti

Betegh Pál és Társa könyvkereskedése

Székelyudvarhely.

OLCSÓ és jó BUTOR

bevásárlási forrás.

GYARMATHY ISTVÁN

épület- és butorasztalosnál

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt

HERMANN GYÖRGY

FESTŐ ÉS ARANYOZÓ SZÉKELYUDVARHELYEN
KOSSUTH-UTCA 16. SZÁM ALATT

Ajánlom magamat a műfestészet többféle ágában u. m. templom, arckép és díszlemléklapok, valamint címtáblák festésére. Fővállalok új templomi berendezéseket régi oltárokat, szószékeket stb. kiújítok, festek és aranyozok, legszebb kivitelben és jutányos áron. Továbbá műkedvelő ifjaknak, kik a festészetben bevezető utmutatást óhajtanak nyerni, oktatást adok óránként egy korona díjért.

Egy ház

telekkel együttigen olcsón eladó. Van benne 3 szoba, konyha stb. melléképületek. Gim a kiadóhivatalban.

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar,

Aki társat, pénz kölcsönt stb keres, o o o o o o

Aki bármiféle állást vagy foglalkozást keres, o o o

Aki lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, o o o o o o

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi

a

„SZÉKELY-UDVARHELY”

apró hirdetés rovatát.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 3 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epevezetés rendellenességeiben, az epekövek eltávolítását szembe-tűnően könnyíti, a bélhurut minden nemében, a nyálkás aranyban, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvél- és mirigydagokban, angolkóros csontlágyulás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenként háromszor friss töltés! — Raktári

SZENTPÉTERY GERGELYNÉ,
Székelyudvarhelyt

Kérem a cégre ügyelni!

Faeladási hirdetés.

Az ülkei közbirtokosság (Udvarhelymegye) a tulajdonát képező, Ülke II. h. részben fekvő „Küküllő-oldal” nevű erdejének a 9498—905. sz. magas rendelettel egyszerre való eladásra engedélyezett „A” üzemosztály I. fordulójában eső 15812 kat. holdján lévő összes bükkfakészlete és a törzsenként felvett 8174 drb luc-, 3428 drb jegenyefenyő fakészlete, mely hivatalos becslés szerint 22683 köbm. bükk műfát, 22682 köbm. bükk tüzfát, 640 köbm. I. osztályu, 874 köbm. II. osztályu lucfenyő fűrészfanyagot, 1147 köbm. faragott-, 713 köbm. gömbölyű lucfenyő épületi fát, 276 köbm. I. osztályu, 401. köbm. II. osztályu jegenyefenyő fűrészfanyagot, 470 köbm. faragott, 351 köbm. gömb. jegenyefenyő épületi fát tartalmaz, az

1905. évi október hó 26-án délelőtt 9 órakor

Ülke községhezánál nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlat útján együttesen el fog adatni.

Kiküldési ár 42.989 korona, azaz negyvenkettő ezer kilencszáznyolcvankilenc korona.

Bánatpénz ennek 10 (tíz) százaléka.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Árverési és szerződési feltételek, becslés a korondi m. kir. jár. erdőgondnokságánál és alulírottánál megtekinthetők. Ülke, 1905. évi október hó 10-én

252.

Szász Antal, közbirt. elnök.

Rösler és Gábor vaskereskedése

„Az arany patkóhoz”

Székelyudvarhelyen

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy Székelykeresztúron, a Kossuth-téren fióküzletet nyitottunk.

Ajánljuk jól berendezett vasüzletünkben kapható styriai acélvassal és kőrisfagerendelyvel ellátott miskolci váltókéinket jótállás mellett; mindenféle ekerészeket, legjobb fajú acélkapát, kaszát, ásót, lapátot, csákányt, fejszét, 2, 3 és 5 águ acél villát, mindenféle ajtó-, ablak- és butorvasalásokat, acél szerzőszámokat, brassói portlandcementet, Hunyadi-vasat, sodrony és kovácsolt szeget, csavarokat stb. minden e szakmába vágó vasárúkat legelőnyösebb áron és figyelmes kiszolgálás mellett.

Végül felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét az első rangu gyárakból nagy választékban beszerzett többféle legjobb szerkezetű varrógépraktárunkra, melyek felelősség mellett igen előnyös áron, esetleg részletfizetésre is kaphatók.

A n. é. közönség becses bizalmába ajánlván magunkat s jóindulatu szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Rösler és Gábor Székelyudvarhely

fióküzlet Székelykeresztúron.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Iskolás fiúk Diákok részére

Kész ruhák, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák, cipők és ágyneműek nagy választékban, előnyös és olcsó árakban kaphatók.

Divatos és olcsó ruha-vállalat merték után, a ruhák ingyen takarításával.

Legelőnyösebb árak!

Utli bórondók a legnagyobb választékban.

Nagy választék nyakkendők- és kalapokban